

Nemethi

JÁNOS NÉMETH

SAVINOV LIKOVNI SALON ŽALEC

oktober 1996

RAZSTAVIŠČE LAŠKI DVOREC LAŠKO

november 1996

PAVILJON NOB TRŽIČ

februar 1997

ZAVOD ZA KULTURO IN IZOBRAŽEVANJE TRŽIČ

POSLOVNI KLUB VILA BISTRICA

Sosednja Madžarska, v kateri letos praznujejo častljivo obletnico, 1100 let svojega obstoja, se med drugim ponaša s sijajno lončarsko tradicijo, katere pravila so podrobno opredelili že pred stoletji, mnogih med njimi pa se nekateri tvorci držijo še do današnjih dni. Lahko bi rekli, da mojster János Németh, ki mu je bila glina dobesedno položena v zibko, ohranja, nadaljuje in oživlja keramični duh svojih dedov in pradedov, hkrati pa vnaša vanj neko univerzalno sporočilnost, praznoročno človeškega nehanja, prvobitnost, ki je nad nacijo in individualnostjo kot zrcalo človeške duše in njene neizmerljive energije.

János Németh je keramik par excellence, znotraj absolutnega obvladovanja metiera, perfekcije v ustvarjalnih postopkih, načinu oblikovanja in žganja do končnega izdelka, razvija glini imanentno, v njej porojeno življenje oblik notranje napetosti in zunanje prijaznosti. Prepoznavne, rustikalne forme, nosijo v sebi širok kolejdoskop motivov in izrazov domačega okolja, madžarskih ljudi pa tudi številnih simbolov tradicije, vere, religioznih pričevanj, legend, mistike, ljubezni.

János Németh oblikuje svet arhetipskih oblik s silovitim nabojem. Njegova dela, zaradi svojih značilnosti, svoje enkratnosti in drugačnosti ob velikih priznanjih deležna seveda tudi odklonilnega odnosa in kritiške distance, očarajo s kompozicijo in preprostostjo, ki ju vodijo avtorjeva intuitivnost, dobrohotnost, humor in toplina. Pristen, neposreden in neizumetničen je umetnik János Németh tudi v groteskni obliki nenavadnih razmerij, avtentičnost je prvina, ki si je ne da odvzeti.

Kmalu bo štiri desetletja od tedaj, ko je ob vsrkanju številnih znanj domače in svetovne umetniške ustvarjalnosti, tako skrivnostnih zakonov Orienta kot lončarske zakladnice svoje domovine, odločno krenil na lastno pot. Opustil je vse, kar bi motilo njegove cilje, poenostavil je oblike, dal terakoti njeno naravno barvo in izoblikoval epopejo junakov in antijunakov, materialnega in spiritualnega sveta, se izpovedal kot majhen, nepomemben kmetič in hkrati segel do zvezd.

V navezi z družinskimi izročilom je János Németh kot umetnik samotar; vpet v madžarsko lončarsko tradicijo dosledno ubira svoje korake. In prav zaradi tega je eden tistih mojstrov, s katerimi se Madžarska lahko ponaša tako doma kot v tujini. V njegovem ateljeju je nastalo na stotine okrasnih predmetov, domiselnih vaz, prosto stoječih plas-

tik, reliefov in figurin manjših in srednjih dimenzij, pod njegovimi rokami pa so se porodili tudi sijajni keramični monumenti, s katerimi je okrasil svetovne prestolnice in vanje ponesel svoje videnje sladko - grenkih stoletij. S humorjem, vero in pristnostjo, s katerimi prihaja János Németh končno tudi k nam, v osrčje najbližje sosede Slovenije.

Marlen Premšak - Sever

A szomszédos Magyarország, ahol államalapításuk tisztes 1100-ik évfordulóját ünneplik, többek között kiváló fazekasmesteri és kerámiakészítési hagyományokkal rendelkezik, amelynek szabályait a hagyományokra építve már néhány száz évvel ezelőtt lefektették, de számos alkotó még ma is ezekre a szabályokra esküszik. Azt is mondhatnánk, hogy Németh János kerámiaművész, akinek az agyag ugyyszólván a bölcsőjébe volt téve, megőrzi, folytatja és ápolja őseinek kerámiai szellemét, de egyben univerzális mondanivalót és üzenetet, az ember ősi eredetének forrásait, elemi értékeit adja vissza, amely egyben a nemzeti és személyi emberi lélekmegnyilvánulásnak felbecsülhetetlen erejét sugározza.

Par excellence Németh János, kerámikus az anyag teljes belső birtoklásában és az alkotási folyamat kifinomultságában, a megformálás módjában és az alkotás kiégéti módjában az agyagban sajátos belső természetes feszültséget és külső vonzóerőt fejt ki. A felismerhető rusztikális formák magukba hordozzák a motívumok és a hazai táj, a magyarság számos hagyományőrző szimbólumát, és hangot adnak a vallási történeteknek, a legendáknak, a misztikumnak, a szerelemnek.

Németh János a világot óriási feszültségű ősi formákkal ábrázolja. Alkotásai saját eredetiségükben és jellegzetességükben, valamint másságukban a nagy elismerések mellett bizonyára elutasító viszonyt, kritikai megközelítést is váltanak ki, de ugyanakkor lenyűgöznek a kompozícióval, sajátos egyszerűségükkel, amely a szerző, azaz művész ihlete, jószándéka, humora és melegsége táplál. Eredeti, közvetlen és nem művészeskedő művész Németh János a sajátos groteszk formákban és különös arányokban, amelyekben az erede-

tiség olyan érték, amelyet nem lehet tőle elvenni.

Immár négy évtizede lesz annak, hogy a hazai és külföldi művészi alkotási módszereket elsajátítva a titokzatos keleti törvényszerűségeket, valamint saját hazája fazekasmesteri kincseit megismerve elhatározta, hogy önálló útra tér.

Mindent félretett, ami zavarta volna céljait, leegyszerűsítette a formákat és megadta a terakottának az eredeti színét és a hősök, antihősök igazi szózatát, az anyagi és spirituális világ mondanivalóját úgy mondta el az egyszerű parasztleányba sűrítve, hogy azzal egyben felemelkedett a csillagokig.

Németh János a saját családi hagyományaival élve magányos művész, aki a magyar fazekesi hagyományokra esküdve kimért önbizalommal járja útját. És éppen ezért egyke azoknak a mestereknek, akivel Magyarország úgy otthon, mint külföldön is sikeresen büszkélkedhet. Műtermében az alkotások és disztárgyak százai, az ötletes vázák és álló plasztikák megannyi sora keletkezett, de szorgos keze nyomán csodálatos szabadtéri kerámia szobrok születtek, amelyekkel a világvárosokat gazdagította és mindegyikbe beleszötte a keserű és szívderítő századok meglátását. Sajátos humorral, őszinte hittel és eredetiséggel érkezik végre hozzánk is Németh János, ide Szlovéniába, hazája tőszomszédságába.

*Marlen Premšak - Sever
Fordította: Szúnyogh Sádor*

Our Hungarian neighbours celebrate a commendable anniversary this year, 1100 years of existence. Among other things, they boast a superb pottery tradition whose criteria were closely defined already centuries ago, although much is still being used to this very day by various pottery makers. One could say that the master potter, János Németh, upon whom clay was literally pressed even in the cradle, preserves, pursues and enlivens the spirit of ceramics inspired by grandfather and great-grandfather, but at the same time, he imparts a certain universal message in his works, of the antiquity of humankind's passing, an essence transcending nations and individuals, like a mirror of man's soul and its immeasurable energy.

Mr. Németh is a ceramics artist *par excellence*, whose absolute inborn command of the trade, perfection in creative manner, methods of shaping and firing the final product, develop the immanence of clay in its intrinsic life pattern of inner tension and outer affability. His overt, rustic forms encompass a broad kaleidoscope of motives and expressions, of the local surroundings, of the Hungarian folk, and also of numerous symbols denoting traditions, beliefs, religious devotion, legend, mysticism, love.

Mr. Németh models a world of archetypical forms with forceful charge. Thanks to their uniqueness, their difference and their other characteristics, his works, with an enormous measure of recognition, though also, naturally, some negation and critical distance, enchant in composition and simplicity, guided by the author's intuitiveness, good-will, humour and warmth. The artist is direct and unpretentious in his unusual adaptation of grotesque forms, too; authenticity is an element that cannot be removed.

Soon four decades will have elapsed since, after absorbing much knowledge of domestic and world-wide artistic creation, of the Orient's secretive rules and the pottery treasures at home, Mr. Németh determinedly set out on his own. He abandoned anything that might deter his aim, he simplified his forms, left terra cotta to its natural colour and shaped epoch heroes, antiheroes, material and spiritual worlds. Declaring himself a small, insignificant peasant, he simultaneously reached for the stars.

Closely connected to family custom, Mr. Németh the artist is a loner who, though seeped in the Hungarian pottery tradition, has consistently treaded his own path. For that very reason, he is among the master craftsmen in whom Hungary can take pride both at home and abroad. Hundreds of decorative objects, wistful vases, free-standing sculptures, reliefs and figurines of small and medium size have originated in his studio. From his hands have also sprung magnificent ceramic monuments that adorn world capitols and reflect the sweet-sour visage of the century. It is with humour, faith and sincerity that Janos Németh finally arrives among us in the heart of his nearest neighbour, Slovenia.

*Marlen Premšak - Sever
Translated by Suzanne Moss Király*

PETELIN
1959, keramika z
gornjim premazom,
višina 78cm,
last Muzeja za
oblikovanje

KAKAS
1959. Fedőmázás
kerámia,
magassága: 78cm.
Iparművészeti
Múzeum tulajdona

ADAM, EVA VRČ
1993, keramika z gornjim premazom,
višina 55cm,
privatna lastnina

ÁDÁM, ÉVA KORSÓ
1993. Matt fedőmázazs kerámia,
magassága: 55cm.
Magántulajdon

ADAM, EVA VRČ, hrbtna stran
DREVO S KAČO

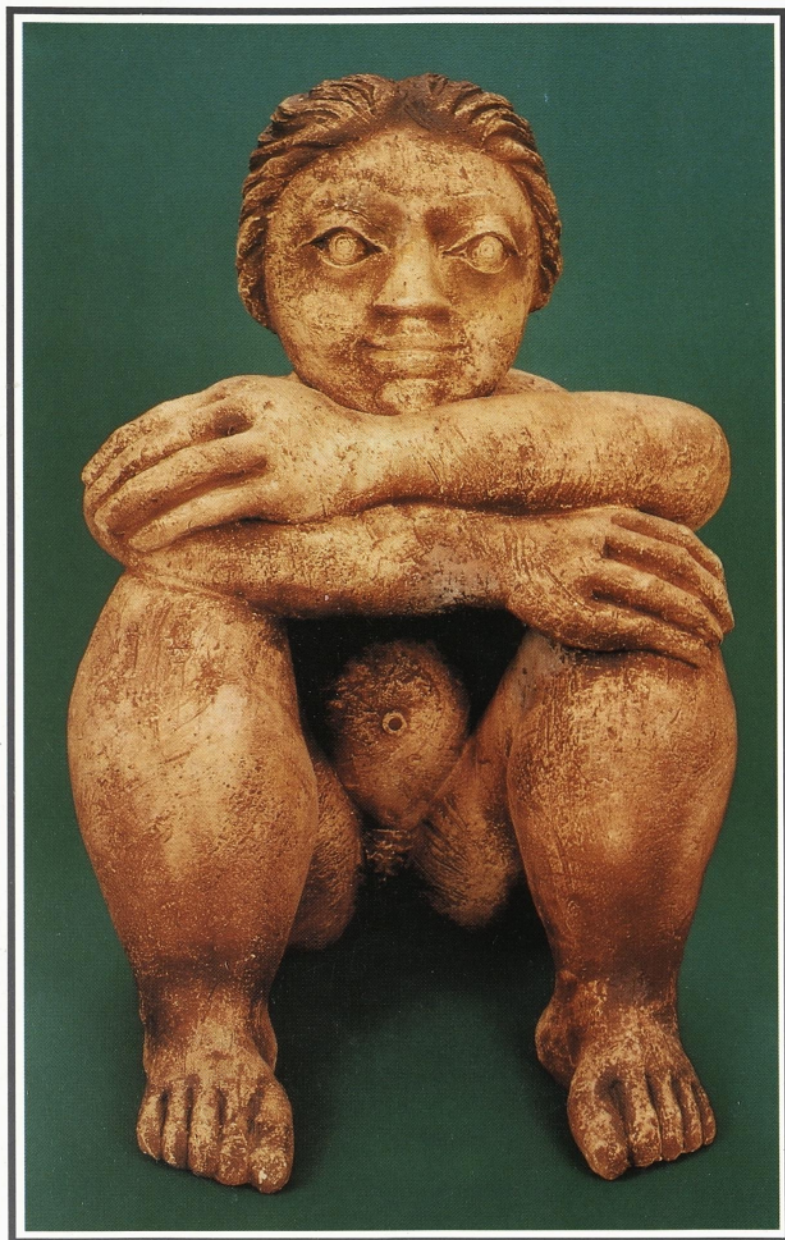
ÁDÁM, ÉVA KORSÓ
hátoldala FA KÍGYÓVAL

POSEIDON
1990, šamot z glinenim premazom, višina 65cm,
privatna lastnina

POSEIDON
1990. Agyagmázás samott, magassága: 65cm.
Magántulajdon

MISLEC
1993, šamot z glinenim premazom, višina 55cm,
privatna lastnina

GONDOLKODÓ
1993. Agyagmázás samott, magassága: 55cm,
Magántulajdon

Umetnik keramik JÁNOS NÉMETH

H - 8900 ZALAEGRSZEG, BÁTHORY
UTCA 56. • TELEFON: 36 / 92 / 311 - 972

Rojen je bil leta 1934 v Zalaegerszegu. Višjo šolo za uporabno umetnost je dokončal leta 1958 kot učenec Miklósa Borsosa in Istvána Gádorja. Je član Zveze likovnih umetnikov in umetnikov umetne obrti Madžarske, Sklada za umetnost in Mednarodne akademije umetnikov keramikov. Razstavljal je v Italiji, Franciji, Angliji, Nemčiji, Turčiji, Finski, Avstriji, ZDA, Kuvajtu in v bivših državah: v Sovjetski zvezi, Jugoslaviji, na Češkoslovaškem.

Nagrade:

Nagrada Jugoslovanske mednarodne razstave, 1987
III. nagrada Državnega keramičnega bienala, 1968
Nagrada Munkácsy, 1970
Nagrada SZOT, 1973
Medalja Pro Urbe V Zalaegerszegu, 1975
Nagrada za ustvarjalca Županije Zala, 1978
Nagrada II. prekodonavske razstave, 1978
Nagrada Ministrstva za kulturo, za doseženo umetniško raven, 1978
Nagrada Sklada za umetnost, 1981
Nagrada Društva keramikov, 1994
Častni občan mesta Zalaegerszeg, 1994.

JÁNOS NÉMETH

keramikusművész

H - 8900 ZALAEGRSZEG, BÁTHORY
UTCA 56. • TELEFON: 36 / 92 / 311 - 972

1934-ben született Zalaegerszegen. Az Iparművészeti Főiskolát 1958-ban végezte el Borsos Miklós és Gádor István tanítványaként. Tagja a Magyar Képzőés Iparművészek Szövetségének, a Művészeti Alapnak és a Nemzetközi Kerámia Akadémiának. Kiállított Olaszországban, Franciaországban, Angliában, NSZK-ban, Törökországban, Finnországban, Ausztriában, Szovjetunióban, Jugoszláviában, Csehszlovákiában, USA-ban, Kuwaitban.

Díjak:

Jugoszlávia Nemzetközi Kiállítás díja, 1987.
Országos Kerámia Biennálé III. díja, 1968.
Munkácsy-díj, 1970.
SZOT-díj, 1973.
Zalaegerszegi Pro Urbe Érem, 1975.
Zala Megye Alkotói Díja, 1978.
II. Dunántúli Tárlat Díja, 1978.
»Érdemes Művész« kitüntetés, 1978.
Kulturális Minisztérium Nívó-díja, 1980.
Művészeti Alap Díja, 1981.
Keramikusok Társaságának Díja, 1994.
Zalaegerszeg Város Díszpolgára, 1994.

Založnika:
Zavod za kulturo Žalec, zanj Anka Krčmar
Kulturni center Laško, zanj Jure Jan

Tisk so omogočili tudi:

PIVOVARNA LAŠKO

1825

ŠAVINJSKA BORZNO POSREDNIŠKA DRUŽA d.d.

Oblikovanje:
Ferenc Király

V madžarščino prevedel:
Sándor Szunyogh

V angleščino prevedla:
Suzanne Moss Király

Natisnila:
Marginalija d.o.o., 1996

KOZA
1993, šamot s premazom, 88cm,
privatna lastnina

KECSKE
1993. Agyagmázás samott, magassága: 88cm.
Magántulajdon